

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Ректор Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

_____ Поляков М.В.
« ____ » _____ 2020 р.

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Географія)»

рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

спеціальність **014 Середня освіта(Географія)**

галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Схвалено:

Вченою радою Дніпровського
національного університету
імені Олеся Гончара

від _____ 20__ р., протокол № ____

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2020 р.

**Дніпро
2020**

ПЕРЕДМОВА

1. Внесено: кафедра географії

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара:

- від «21» грудня 2017 р., пр. №6 (перша редакція);
- від «21» лютого 2019 р., пр. № 9 (редакція друга)

3. Розробники (робоча\проектна група):

1. Зеленська Любов Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, зав.кафедрою географії;
2. Лисичарова Галина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри географії;
3. Безуглий Віталій Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри географії;

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

1. Вчена рада факультету/центру: протокол №__ від «__» _____ 2020р.

Голова Вченої ради _____ (С.І.Світленко)

2. Рада з якості ДНУ: протокол №_____ від «__» _____ 2020р.

Голова РЗЯВО _____ (О.О. Дробахін)

Рецензії-відгуки стейкхолдерів (за наявності):

1. Роботодавці:

1. Кудирко В.І., кандидат педагогічних наук, методист (ДАНО (Дніпровська академія неперервної освіти)
2. Тягло Н.В., керівник Малої Академії Наук, Департамент освіти, Дніпропетровської обласної ради
3. Черників С.І., директор, машинобудівний фаховий коледж Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

2. Здобувачі вищої освіти:

1. Швайко В.М., 014.07 Середня освіта (Географія), ОП «Середня освіта (Географія)»
2. Шаповалова Н.І., 014.07 Середня освіта (Географія), ОП «Середня освіта (Географія)»
3. Марценюк В.Я., 014.07 Середня освіта (Географія), ОП «Середня освіта (Географія)»

**Профіль освітньої програми зі спеціальності
014.07 Середня освіта (Географія)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара Факультет історичний Кафедра географії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)»
Офіційна назва освітньої програми (англійською мовою)	Educational and Professional Program «Secondary Education (Geography)»
Ступінь вищої освіти та освітня кваліфікація мовою оригіналу	Магістр, освітня кваліфікація: магістр з середньої освіти (географія)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь: магістр Спеціальність: 014 Середня освіта Спеціалізація: 014.07 Середня освіта (Географія) Освітня програма: Середня освіта (Географія)
Кваліфікація в дипломі (англійською мовою)	Degree: Master's degree Program Subject Area: Secondary Education Specialization: Secondary Education (Geography) Educational program: Secondary Education (Geography) Professional qualification: geography teacher
Професійна кваліфікація	Вчитель географії
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 5 місяців
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти Рішення про умовну акредитацію освітньої програми «Середня освіта (Географія)» за спеціальністю 014 Середня освіта, другий (магістерський) рівень вищої освіти Рішення № 2(19).2.32 від 28.01.2020 р. Строк дії: до 28.01.2021 р.
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Форми навчання	Денна, заочна
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 28.01.2021 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.dnu.dp.ua
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих кадрів, здатних до самостійної педагогічної діяльності у закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, кваліфікованого виконання завдань у викладацькій, виховній, науково-інноваційній діяльності у сфері географічної освіти.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань,	галузь знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальність 014 Середня освіта (Географія)

спеціальність, спеціалізація)	Об'єкт вивчення та одночасно об'єкт діяльності: система загальної середньої освіти, освітній процес за предметною спеціальністю «Географія» у закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти Цілі навчання: підготовка фахівців з географії для забезпечення якості освітнього процесу за предметною спеціальністю в середній освіті; здатних орієнтуватися у національному та міжнародному освітньо-науковому просторі в контексті постійного розширення і актуалізації знань в галузі сучасної географічної освіти; розв'язувати складні задачі інноваційно-дослідницького характеру в умовах невизначеності в галузі середня освіта (географія) на підставі сучасних вітчизняних та зарубіжних теорій географічної науки та методик навчання географії. Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на: - основних поняттях: освіта, географічна освіта, педагогічні інноваційні технології, методи і форми навчання, базові поняття та концепції географічної науки, географічна оболонка, географічна картина світу, географічний простір, географічні інформаційні системи(ГІС); - концепціях: гуманістична; мультикультурна, національної ідентичності; глобалізації та сталого розвитку, інформаційного, інноваційного, проблемного, профільного навчання; - принципах, які визначають закономірності підготовки фахівців: студентоцентрований, компетентісно- та проблемно-орієнтований, інноваційно-інформаційний, теоретико-прогностичний, мультидисциплінарний. Методи, методики та технології: просторово-часового аналізу і синтезу, ГІС-моделювання, професійні методи (польових досліджень, обробки географічної інформації з використанням інформаційних технологій, картографічних методів та ін.), проблемного, активного навчання на підставі співпраці та співтворчості. Інструменти та обладнання: сучасні пристрої та прилади для спостереження, просторового аналізу об'єктів та явищ в географічній оболонці, прикладні ліцензовані програми для обробки інформації; картографічні джерела; спеціалізовані кабінети та лабораторії, комп'ютерне обладнання, Internet, Internet, мультимедійне обладнання; навчальна платформа Moodle 3.8, MS Forms, MS Sharepoint (ліцензія у складі пакету Microsoft Office 365 A1 Plus for faculty); програмне забезпечення для організації дистанційного навчання і комп'ютерного тестування: MS Forms, MS, пакет послуг Microsoft Office 365.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма має академічну орієнтацію Наукова орієнтація програми: дослідження в сфері географічної науки та сучасної дидактики.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі освіти/педагогіки, середньої освіти, географії. Ключові слова: середня освіта, вчитель, методика навчання, географія, освітній процес, профільна освіта
Особливості програми	ОП спрямована на акцентуалізацію освітніх компонент на сучасні наукові концепції: сталого розвитку, інформаційну, інноваційну,

	гуманістичну, проблемного, профільного навчання. ОП базується на залученні різних категорій викладачів: провідних професорів в галузі педагогіки та методики викладання географії та фахівців-практиків освітнього процесу в середніх закладах освіти, які мають особистий успішний освітянський досвід роботи. Передбачена обов'язкова педагогічна практика в закладах, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, яка пропонує реальну участь у освітньому процесі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть працювати на первинних посадах за професіями, визначеними Національним класифікатором України: Класифікатор професій ДК 003:2010 232 Викладачі середніх навчальних закладів (географія) 234 Вчителі спеціалізованих навчальних закладів (географія) 2351 Професіонали в галузі методів навчання (географія) 334 Інші фахівці в галузі освіти
Подальше навчання	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії. Мають право на отримання післядипломної освіти, підвищення кваліфікації, академічної мобільності, набувати додаткові кваліфікації в системі освіти дорослих, продовжувати навчання протягом життя згідно чинного законодавства.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через лабораторну та виробничу (педагогічну) практики тощо.
Оцінювання	Письмові екзамени, диференційовані заліки, заліки, презентації, індивідуальні завдання; поточний контроль – тестові завдання, поточні опитування, аналітичні огляди; захист звіту з практики, захист кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі середньої освіти (географія), що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної та географічної науки для проведення досліджень та здійснення інновацій у сфері освіта/педагогіка та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1.Здатність приймати обґрунтовані рішення на підставі ціннісних світоглядних орієнтирів. ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та узагальнення з метою подолання професійних проблем на підставі наукової картини світу та світового й вітчизняного педагогічного досвіду. ЗК3.Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності, усвідомлювати і оволодівати можливістю навчання впродовж життя; ЗК4.Здатність до пошуку, оброблення на аналізу інформації із різних джерел, в тому числі іноземних, із використанням традиційних та новітніх інформаційних й комунікаційних технологій; ЗК5.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

	ЗК6.Здатність діяти соціально, на засадах етичних мотивів, відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК\ФК)	СК1.Розуміння засад якості освіти й уміння застосовувати сучасні методики викладання та освітні технології, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище. СК2.Здатність орієнтуватися у світовому й національному освітньо - науковому просторі в контексті постійного розширення і актуалізації знань для підвищення професійної майстерності із застосуванням та інтегруванням знань і розумінь споріднених педагогічних спеціалізацій. СК3.Здатність до формування методичного забезпечення освітнього процесу за різними рівнями середньої освіти, в тому числі за профільним навчанням. СК4.Здатність до застосування методів діагностування досягнень охоплених навчанням. СК5.Здатність до застосування набутих педагогічних та спеціальних фахових знань з географії для забезпечення якості навчально-виховного процесу. СК6.Здатність до здійснювання педагогічного супроводу процесів соціалізації охоплених навчанням. СК7 Здатність застосовувати професійні знання у професійній діяльності при вивченні Землі, окремих країн, природних і суспільних територіальних комплексів, пояснювати взаємозв'язки у ландшафтах, особливості фізико-географічних та суспільно-географічних об'єктів, явищ і процесів у геосферах. СК8 Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства. СК9. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України. СК10. Здатність реалізовувати красназавчий підхід на уроках географії, у позакласній та позашкільній діяльності.
7 – Програмні результати навчання	
	РН1. Володіти ґрунтовними знаннями предметної області, належно використовувати фахову термінологію, ефективно і вільно передавати ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами з метою формування цілісної природничо-наукової картини світу. РН2. Знати передові концепції професійної діяльності й обирати методи досліджень в межах предметної області. РН3. Реалізовувати державні освітні стандарти і програми, методи і прийоми навчання у закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, в тому числі, за умови профільної середньої освіти. РН4.Мати навички пошуку, оброблення та аналізу інформації із різних джерел, кваліфіковано відображати й презентувати результати професійної (наукової, педагогічної, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій. РН5.Визначати мету, формулювати завдання наукових досліджень та обирати шляхи їх виконання на підставі сучасних передових концептуальних та методологічних підходів, структурувати й візуалізувати навчальний матеріал та результати наукових

	досліджень. РН6. Застосовувати сучасні методики викладання, демонструвати розуміння базових концепцій, методики та дидактичних понять в контексті навчання основних та суміжних предметів спеціалізації, в тому числі, й зарубіжної природничої та суспільної географії; РН7. Розробляти навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, конструювати основні види навчальної діяльності охоплених навчанням, адаптувати загальні методичні вимоги до специфіки конкретної педагогічної ситуації. РН8. Визначати процедури та критерії оцінювання охоплених навчанням для діагностування якості освіти та організовувати навчання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей охоплених навчанням. РН9. Здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення охоплених навчанням, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху. РН10. Дотримуватися етичних норм, формувати комунікаційну стратегію із колегами, соціальними партнерами. РН11. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії. РН12. Аналізувати світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів. РН13. Створювати та забезпечувати рівноправне, справедливе освітнє середовище, усвідомлювати рівні можливості охоплених навчанням незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей, расових, гендерних, інклюзивних тощо). РН14. Вільно володіти державною мовою та практикувати використання іноземних (ної) мов (мови) у професійній діяльності.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та базується на наступних принципах: відповідності наукових спеціальностей науково-педагогічних працівників освітнім галузі знань та спеціальності; обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації викладачів; моніторингу рівня наукової активності науково-педагогічних працівників; впровадження результатів стажування та наукової діяльності в освітній процес.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення навчальних приміщень та соціальна інфраструктура університету в повному обсязі відповідає чинним Ліцензійним умовам. В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання для проведення лекцій, для практичних та лабораторних занять – обладнання комп'ютерних лабораторій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Університет має власний веб-сайт за адресою http://dnu.dp.ua, де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу. Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні ресурсів: загально університетських та кафедральних бібліотек, мережі Internet з вільним доступом, колекцій цифрового репозиторію. Навчально-методичне забезпечення засновано на розроблених для

	кожної дисципліни робочих навчальних програмах, а також програмах практичної підготовки за спеціальністю. В наявності завдання для самостійної роботи студентів, методичні рекомендації для виконання курсових та дипломних робіт, пакети завдань для проведення ректорських та комплексних контрольних робіт. Критерії оцінювання знань та вмінь студентів розроблено для поточного, семестрового та ректорського контролю з кожної дисципліни, а також для підсумкової атестації за спеціальністю.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ДНУ та університетами інших країн
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не можливо, бо ОП акредитована умовно

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, Семестр
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти				
I Цикл загальної підготовки				
ОК 1.1	Методологія та організація наукових досліджень	4	екзамен	2
ОК 1.2	Іноземна мова професійного спілкування	3	диф. залік	1
II Цикл професійної підготовки				
ОК 2.1	Педагогічна психологія	3	диф. залік	1
ОК 2.2	Інклюзивне навчання в системі освіти	3	диф. залік	1
ОК 2.3	Методика викладання географії	4	екзамен	1
ОК 2.4	Сучасна географічна освіта в світі	4	диф. залік	1
ОК 2.5	Економічна та соціальна географія країн світу	4	екзамен	1
ОК 2.6	Виховний потенціал географії	3	екзамен	1
ОК 2.7	Педагогічні інновації в географічній освіті	4	диф. залік	1
ОК 2.8	Організація навчальних польових досліджень в географії	3	екзамен	2
ОК 2.9	Виробнича практика: педагогічна	9	диф. залік	3
ОК 2.10	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	21	захист кваліфікаційної роботи	3
Вибіркові компоненти				
ВК 1	Дисципліна 1 УВК	5	диф. залік	2
ВК 2.	Дисципліна 2 ФВК/ УВК	5	диф. залік	2
ВК 3	Дисципліна 3 ФВК	5	диф. залік	2
ВК 4	Дисципліна 4 ФВК	5	диф. залік	2
ВК 5	Дисципліна 5 ФВК	5	диф. залік	2
Загальний обсяг обов'язкових компонент				65 (72%)
Загальний обсяг вибіркових компонент (дисциплін вибору студента)				25 (28%)
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				90

Примітка: здобувачам вищої освіти пропонується провести вибір навчальних дисциплін на основі двох переліків вибіркових компонент:

- **університетський вибірковий каталог (УВК)**, що складається із загальноуніверситетського переліку дисциплін, на основі якого здійснюється вибір дисциплін для формування загальних компетентностей ОП, соціальних навичок та світогляду за власним уподобанням. Перелік дисциплін розміщується на сайті університету.
- **факультетський вибірковий каталог (ФВК)** – навчальні дисципліни галузево-професійного спрямування зі спеціальностей факультету, що дозволяють отримати професійні навички з певної галузі знань та навчальні дисципліни професійного спрямування (програмні вибіркові компоненти), що дозволяють отримати поглиблену підготовку за освітньою програмою й закріплюють набуті фахові компетентності. На основі засвоєння дисциплін із факультетського каталогу формуються загально-професійні або фахові компетентності. Перелік дисциплін розміщується на сайті університету/ факультету.

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Курс	Семестр	Компоненти освітньої програми	Кількість компонентів за семестр	Кількість компонентів за навчальний рік
1	1	ОК 1.2, ОК 2.1, ОК 2.2, ОК 2.3, ОК 2.4, ОК2.5, ОК 2.6, ОК 2.7	8	15
	2	ОК 1.1, ОК 2.8, ВК 1, ВК 2, ВК 3, ВК 4, ВК 5	7	
2	3	ОК 2.9, ОК 2.10	2	2

Послідовність засвоєння компонент ОП

Компонент освітньої програми	Наявність передумов до вивчення
ОК 1.1	ОК 2.1, ОК 2.3- ОК 2.7
ОК 1.2	базові знання з англійської мови
ОК 2.1	знання предметної області (педагогічні ситуації) після власного досвіду навчання на першому (бакалаврському) рівні
ОК 2.2	Немає
ОК 2.3	знання предметної області (основи природничої, соціальної, економічної географії) після власного досвіду навчання на першому (бакалаврському) рівні та фахових випробувань
ОК 2.4	Немає
ОК 2.5	знання предметної області (основи природничої, соціальної, економічної географії) після власного досвіду навчання на першому (бакалаврському) рівні та фахових випробувань
ОК 2.6	знання предметної області (основи природничої, соціальної, економічної географії) після власного досвіду навчання на першому (бакалаврському) рівні та фахових випробувань
ОК 2.7	Власний досвід навчання на першому (бакалаврському) рівні
ОК 2.8	ОК1.1, ОК 2.1- ОК 2.4, ОК 2.6, ОК 2.7
ОК 2.9	ОК1.1, ОК 2.1- ОК 2.8
ОК 2.10	ОК1.1, ОК 2.1- ОК 2.9

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи – <u>дипломної роботи магістра</u> .
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв’язання складної задачі або проблеми у сфері середньої освіти (географія), що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота або її реферат має бути розміщена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

[illegible]

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1.1	ОК 1.2		ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ОК 2.8	ОК 2.9	ОК 2.10
РН1		+				+	+	+					+
РН2	+			+		+							+
РН3				+		+							
РН4	+	+		+		+				+			+
РН5	+					+	+			+			+
РН6				+		+	+			+			
РН7						+	+				+	+	+
РН8				+		+	+			+		+	
РН9					+				+			+	
РН10				+	+	+						+	
РН11				+	+		+				+	+	
РН12								+		+		+	
РН13				+	+	+			+				
РН14		+				+				+			